



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &  
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

**Molina, Luis de**

**Lugduni, 1622**

Vtrum sacra doctrina sit vna scientia. artic. 3. disput. 1.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

esse veram, si de ordine cognoscendi naturali, non verò supernaturali, sermo sit. Atque eodem modo ad auctoritatem Aristotelis respondendum est:

*ad tertium.*

Ad tertium argumentum dicendum est, essentiam diuinam in eo euentu immediatè representari in ratione obiecti cogniti: neque inde sequi notitiam esse intuitiuam. Quando enim recordor patris absentis, notitia illa immediatè representat patrem in ratione obiecti, quam tamen satis constat non esse intuitiuam. In ratione verò mediij, dicendum est representari per speciem, quam Deus imprimit: neque tamen inde sequitur notitiam esse intuitiuam. Quando enim in praesentia patris clausis oculis recordor eius, datur quidem species representans, & obiectum praesens: notitia tamen illa intuitiuam non est: quia longè diuerso modo representat suum obiectum species, quae notitiam intuitiuam efficit, ac species quae notitiam abstractiuam producit. His etiam adde, si placet, Deum eiusmodi notitiam sine vlla specie producere posse, si simul cum potentia cognoscendae concurrat speciei suppleto, immediatè ad productionem notitiae influat.

*Notitia vbi produci potest absque vlla specie.*

### ARTICVLVS III.

*Utrum sacra doctrina sit vna scientia.*

#### DISPUTATIO I.

**I**N qua acceptione, articulo praecedente de sacra doctrina disputatum est, utrum esset scientia, sumpta videlicet pro solo habitu conclusionum, quae euidenter deducuntur ex iis, quae manifestè de fide sunt: in eadem quaerit hoc focu<sup>s</sup> D. Thomas, utrum sit vna: intellige, secundum speciem. Clarum namque erat, Theologia, vt comprehendit etiam opiniones, habitum principiorum, & ea, quae aliis scientiis propria sunt, non esse vnam speciem: sed tantum vnam vnitatem ordinis, quatenus omnia ordinantur ad vnum finem, videlicet ad melius cognoscendum obiectum Theologiae, & ea, quae ad ipsum attributionem habent: neque aliud probant argumenta Durandi 4. q. Prologi, si rectè expendantur.

Quoniam verò de vnitatem specificam scientiae, & utrum sit simplex qualitas, fuse disputauimus 1. Posteriorum, cap. 27. 2. de Anima, cap. 4. & 6. Metaphysicae: superferendum duxi ab iis quaestionibus. Si quid autem desideratum fuerit, ex iis, quae inferius disputatione tertia dicemus, petendum erit. Illud tamen hoc loco admonerem, si habitus Theologiae (vt credit Scotus) non distingueretur a fide: tunc sane dicendum esset, habitum Theologiae non solum esse vnum speciem, sed etiam esse vnam simplicem qualitatem: constat enim inter omnes Theologos, habitum fidei in singulis fidelibus esse vnam numero ac simplicem qualitatem.

#### DISPUTATIO II.

*Utrum rem esse à Deo reuelatam, constituat rationem formalem obiecti Theologiae.*

**I**lluc nihilominus disputandum est hoc loco, utrum rem esse reuelatam à Deo, sit ratio formalis obiecti, à qua sumitur vnitatem Theologiae. Pro parte negante in primis argumentatur Albertus

*ars negans quaestioni*

A Magnus, quia ratio formalis obiecti, est quid existens in ipso obiecto: reuelatio verò non est in re reuelata: ergo reuelatio, siue esse reuelatum, non est ratio formalis obiecti Theologiae.

Secundò, argumentatur etiam Aureolus apud Capreolum 2. quaest. prologi in argumentis contra quartam conclusionem in hunc modum. Ita se habet diuina reuelatio & illustratio ad res cognitae per reuelationem, sicut se habet illustratio intellectus agentis ad eas, quae à nobis cognoscuntur per talem illustrationem: sed res cognitae per illustrationem intellectus agentis pertinent ad diuersas scientias naturales: ergo quae cognoscuntur per diuinam reuelationem, pertinere etiam poterunt ad diuersas scientias, ac proinde reuelatio non erit ratio formalis obiecti, à quo sumitur vnitatem Theologiae.

Tertiò, si Deus alicui homini reuelaret res mathematicas, ac naturales, infundendo illi scientias earundem rerum, vt creditur infudisse Adamo, is profectò non obstante hac diuina reuelatione compararet multas scientias specie distinctas: ergo in Theologia, non obstante diuina reuelatione, esse possunt multi habitus specie differentes.

Postremò, Deus in reuelatione Theologiae subit vicem praceptoris: sed ab eodem praepceptore potest homo accipere multas scientias distinctas: ergo diuina reuelatio non impedit, quin Theologia multiplex scientia esse possit.

Pro solutione huius quaestionis, in primis sciendum est, hoc loco non esse sermonem de obiecto Theologiae materiali, quod à philosophis obiectum quod nuncupari solet: de eo enim disputabitur articulo 7. sequenti, & ostendimus esse Deum: sed sermonem esse de obiecto formali, secundum rationem seib illis, seu de ratione, sub qua scitur, à quo sumi debet vnitatem scientiae, vt primo Posteriorum explicatum est.

Animaduertendum deinde est, hoc esse discrimen inter obiectum fidei, & Theologiae, vt articulo praecedenti dictum est, quod obiectum fidei est reuelatum à Deo formaliter, & in se: obiectum verò Theologiae solum est reuelatum virtute, & in alio, à quo per euidentem consequentiam deducitur. Vnde hoc per discursum scitur: illud verò non nisi habitu primorum principiorum percipi solet.

Notandum tertiò, reuelationem diuinam non esse rationem sub qua, obiecti fidei aut Theologiae, sed esse rationem obiectiuam attingendi res per fidem, aut Theologiam, ad eum modum, quo lumen est ratio, vt visus percipiat colores, seu potius ad eum modum, quo medium demonstratiuum est ratio attingendi conclusiones, vt articulo 7. videbimus. Vnde sicut ratio sub qua obiecti visus, penes quam attenditur vnitatem potentiae, neque est color, neque lumen, sed, vt ita dicam, visibilitas: & ratio sub qua obiecti scientiae, non est medium, sed scibilitas obiecti scientiae, quae quandoque in obiecto est diuersa pro diuersitate mediij, vt 1. Posteriorum cap. 23. explicatum est: ita etiam ratio sub qua obiecti fidei, & Theologiae non est reuelatio ipsa, sed cognoscibilitas per reuelationem, quae in rebus ipsis reuelatis, facta diuina reuelatione, resultat.

Sciendum quartò, quod, cum haereticus, qui caret fide infusa, assentiatur articulo sanctissimae Trinitatis ex eo, quia per Christum id reuelatum est Ecclesiae à Deo: & Catholicus per fidem infusam eadem ratione eidem assentiatur: consequitur,

*Ratio formalis obiecti fidei.*